

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő háborúban léts miatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-száma: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Égész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónapra 1 „ 20

Offenzívánk halad előre.

Seregeink mindenfelé diadalt aratnak.

Kudarcot vallanak az északkeleti harctéren az oroszok.

A szövetséges hadak mindenfelé győzelmesen vonulnak előre. Ugy a német, mint az osztrák-magyar hadak naponta új győzelmet aratnak arra engednek következtetni, hogy az a döntő csata, melyre most készülünk a szövetséges hadak, az oroszok legyőzésével fog végződni.

Mai híreink ezek:

Csatározások

Máramarosban.

Máramaros, 16. okt. 15.

A vasút még mindig csak Máramarosziglig közlekedik. Néhány különvonat jár csupán előre Nagybecskölig. A Visóvidégyre visszavonuló oroszok felrobbantották a Tisza hidát. U. szalak most dolgoznak kijavításán. Ökörmezőn a szolgabíró, a posta és táviró megkezdte működését. Terebes-Fehérvár és Toronya körüli további folytak a csatározások. Csapatunk állandóan győzelmesen nyomulnak előre.

A csapatokat rogyásig megrakott lőrény és muníciók kecsipark követi. A csapatok Lonka felé tartanak. A község határára megkezdődött az ütközet.

Az Izs, Mara és Visó völgye teljesen szabad már. Visóvidégy és Felsővisó között ma helyreállt a vasúti forgalom.

Hírek keringenek arról, hogy a város környékén egy tömegben háromezer kozák tartózkodik. A hadvezetőség gondoskodni fog arról, hogy a kozákok jó dolga ne tarison sokálk.

Huszti, okt. 15.

Toronyáról végkép visszavetették csapatunk a portyázó oroszokat, akik kisebb csapatokban menekülnek a határ felé. Mintán tüzéségünk fedett állásából kiverte őket, katonáink utánuk vetették magukat és a határon túl üldözték. A támadás három oldalról történt, az oroszok hevesen védekeztek, de nem tarthatták magukat. Előőrseink már Galiciában kergetik maguk előtt a menekülőket. A még létrekelt kisebb

orosz csapatrészeket csendőrök és katonai járőrök fogják összelejtésnek. R. h. mellett, Kaszómézőnél újabb orosz csapatok gyűlnek. A harc folyamában van s rövidesen innét is kipuszítjuk az ellenséget.

Katasztrófától félnek Bukovinában az oroszok.

Bukareszt, okt. 15.

A Bukovinából érkezettek beszélik, hogy napok óta nagy izgatottság uralkodik a bukovinai orosz csapatok között. Csernovic meglehetősen kiábrándult, a városban nagy csőnd uralkodik. Az orosz katonák beszélik, hogy tisztárik attól tartanak, hogy az ott levő, nem igen erős orosz csapatokat katasztrófa fogja érni. Fár napon belül, mintán Przemysl seregeink folytán felszabadult, nagy eseményeket várnak az oroszok. A csapatok legjobb szerelmének kivonulni, az orosz hadvezetőség ehelyett azonban még két orosz ezredet vezényelt Csernovicba.

11.000 orosz foglyot ejtettek és 51 ágyut zsákmányoltak a németek.

Berlin, okt. 15.

A nagy vezérkar jelent: A keleti harctéren az oroszokat Schirwendinél vívott harcokban visszavetítették. Ez alkalommal háromezer foglyot, huszonhat ágyut és tizenkét gépfegyvert vesztek.

Az orosz előcsapatoknak Varsó felé történt visszaverése alkalmával nyolcezer foglyot ejtettünk és huszonöt ágyut zsákmányoltunk.

Előnyomulás Varsó felé.

Berlin, okt. 15.

A Lokalanzeiger katonai szakírója kifejti a főhadiszállásról érkezett jelentések alapján, hogy a német seregek feltartóztatatlannul közelednek Varsó felé. Már az a körülmény, hogy a németek megakadályozták az oroszok átkelését

a Vistulán, amellyel bizonyít, hogy a német-osztrák magyar offenzíva haditerve bevált. A német seregek vetelednek az osztrák-magyar hadakkal bátoran, egyik iparkodik a másikat felhülni.

Vizbe fuladt oroszok.

Budapest, okt. 15.

A főhadiszállásról jelentik: Przemysl felé előre nyomuló erők a védősereg kirohanása által támogatva annyira visszavetítették a körülzárt csapatokat, hogy csak a vár keleti vonala előtt áll még ellenség. Az ellenség visszavonulását Lonka közelében több hadihíd leszakadt, számos orosz a Sarda hulladt. Czernomól keletre a harc még áll. Egy kozák hadosztályt a mi lovasságunk Drohobyc felé visszavetett.

Az utolsó hét menetelésében és harcokban, melyeket a kedvezőtlen időjárás és a rossz utóviszonyok rendkívül megnehezítettek, a mi derék csapataink teljesítő képessége újlag fényesen bevált.

Höffer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A németek megszállták Lillét.

Berlin, okt. 15.

A nagytőhadiszállás jelent: Az ellenség között a védősereg egy része Gent felől sietve vonni vissza nyugatra a tengerpart felé. Csapatunk üldözik.

Lille városát megszálltuk és ott négyezer ötszáz foglyot ejtettünk. A városi hatóságok Lillét a német csapatokkal szemben nyílt városnak nyilvánították. Mégis az ellenség egy átkarolási kísérleténél Dunkerque felől csapatokat rendelt a városba azzal a feladattal, hogy az átkaroló sereg megérkezéig ott tartassák magukat. Minthogy ez a sereg természetesen nem érkezett meg, ennek egyszerű következménye az volt, hogy a céltalanul védelmezett város csapataink által történt bevételekor károkat szenvedett.

Megállapítottuk, hogy a reimai székesegyháznál két nehéz francia üteg áll. Továbbá megfigyeltük, hogy a székesegyház egyik tornyáról fényjeleket adtak. Természetes, hogy védekeznünk kell, a székesegyház kímélésére való tekintettel, minden olyan ellenséges és harcsczköz ellen, amely csapatainkra hátrányos. Ha tehát a díszes műemlék még inkább szenved a háború által, ezért, mint előbb is, úgy most is a franciák a felelősek.

Pánik Antwerpenben.

Berlin, okt. 15.

Rosendaelből jelent a Lokalanzeiger tudósítója: Egy ide menekült pap így beszélt el Antwerpen ostromának rettenetes hatását:

Mikor az ostrom megkezdődött, a lakosok, akik már több nap óta mártírcsokkal körülvárt pincében rejtőztek el, eszeveszettek, mint az ööltek rokantak ki az utcára. Céltalanul azaldgáltak a senki sem törődött vele. Többen egyenesen az égő házak felé rohantak és rettenetes pánik áldozatai lettek. Számos kisebb helyen angol csapatokat láttunk, amelyek fekete zászlót vettek.

A zászlóra egy koponya volt festve. Azt beszélték, hogy ezeket a katonákat sorsolták ki arra a célra, hogy az erődket az utolsó csapp vérig is megvédjék, aztán a levegőbe röplőek. Rettenetes látványt nyújtott a Schelde vize. Egészen vörös volt a sok vértől és holomazásra sodorta el a hullát. A börtönökből kiszabadultak azok a katonák, akik a szökésük miatt csuktak le. Valamennyien Hollandiába szöktek. Amikor elhagytam Antwerpen, olyan volt a város, mint egy kráter. Allig bírtam lélegezni, a szemem égett. Semmiféle elemi csapás nem lehet ennél rettenetesebb.

Brügge után Ostende következik.

Hogy a harcokban mennyi belga katona esett el vagy került fogságba, még nem tudni. Bizonyos azonban, hogy a belga hadsereg sorsa már teljesen meg van pecsételve. A német nagytőhadiszállás tegnap esti jelentése szerint Hollandiában 28 000 odamenekült katonát fegyvereztek le, akik között 2000 angol is volt. Hozzáteszi még a hivatalos jelentés, hogy számos belga katona polgári ruhában lakókelyére tért vissza. A belga seregből tehát körülbelül 30 000 ember - közülük sok tiszt is - már nem vehet részt a harcokban.

Az Antwerpen és Brügge között lefolyt ütközetekben bizonyára szintén sok belga esett el vagy jutott fogságba. Ezeken kívül mai jelentésünkből kitűnik, hogy az Északi tenger felé szorított seregek egyrésze szintén elmenekült a holland határra vagy pedig Ostendében várja a megmenekülő angol hajókat. Mikélyt a német csapatok elfoglalják Ostendét és megszállják az Északi tenger partvidékét, a belgiumi harcok befejeződnek és az angoloknak sem lesz módjuk rá, hogy újabb segítőcsapatokat küldjenek.

A belga kormány Franciaországba menekül.

Páris, okt. 15.

A Havas ügyekétség jelenti Bordauxból: A belga kormány cselekvési szabadságának biztosítása végett elhatározta, hogy Franciaországba költözik. A hadügyminisztérium kivételével az összes miniszterek ma délelőtti Ostendéből Havreba utaztak, ahol a francia kormány elhelyezésükhöz az összes intézkedéseket megvette. A király a hadsereg élén maradt.

A Nieuwe Rotterdamse Courant jelenti, hogy a belga kormány Ostendéből Bordauxba menekült. A belga király az Angliába utazik.

A németek elfoglalták Brügget.

Rotterdam, okt. 15.

A „Dagblad” jelenti, hogy a német hadak Brügge elé értek.

Berlinből táviratozzák a Deutsches Volksblatt-nak: A német csapatok, amelyek Brügge ellen nyomultak, már megszállták a várost.

Az antwerpeni ütegek Elzászban.

Gent, okt. 15.

Az elzász francia határon - Elzász déli részén - heves harcok folynak, melyek már uspok óta tartanak. Ezekben az ütközetekben lehetett először hallani a belgák ellen használt nehéz ágyú dörgését. Ugy látzik, hogy ezeket a nehéz ütegeket Antwerpenből szállították ide.

Páris megint remeg.

Milánó, okt. 15.

Párisban nagy az izgalom és lehangoltság a francia repülő flotta féltésége miatt. A párisiak nagyon félnek a német pilótáktól, akik eddig akadálytalanul tudták Páris fölé kerülni. Az összes lapok védelmet kívánnak és azt követelik, hogy az Eiffel-toronyon őrszolgálatot rendezzenek be. Azt javasolják, hogy lefűtött léghajókat bocsássanak föl a francia aviatikusok tartózkodásáért a németeket, melyeket Páris fölé juttatnak. A párisi repülő flotta parancsnoka, Irsayer tábornok, állandó levegőrendőrséget akar berendezni. Ezzel az újítással akarja meggyengíteni a rettegő párisiakat, akik a német Zeppelinekre borzalommal gondolnak.

A belgák végső összeomlása.

Amsterdam, okt. 15.

A Vas Dias távirati iroda tudósítója a belga határról október 12-iki kelettel a következőket jelenti: Az egész németalföldi határon heves ütközetek folynak. Ugy látzik, hogy a belga csapatok maradéka Exsterde, Lissewege, Roesdaele és más falvak környékén kétségbeesett erőfeszítéssel igyekszik feltartóztatni az ellenséget. Sok belga Blakenberghe,

Knoke és Heyst kikötőbe menekült. Ostendében negyvenezer menekült tartózkodik, akik teljesen kiéhezettek és arra várnak, hogy Angliába vigyék őket. Ostendében listában van a lakosság azzal, hogy nemsokára az ő városuk is Antwerpen sorsára jut. A jobb módú családok csomagjait már előre Hollandiába küldték, hogy annak idején annál könnyebb legyen a menekülés. Havanezer menekült Bruggeben van.

Amsterdam, okt. 15.

A Telegraf jeleni Sasfangenből tegnap kelettel: Szilvete megszállása rendben történt. Csak este lőttek egyes emberek, akik a vasútvonal mellett osontak el. A németek Gentbe a katonazene hangjai mellett vonultak be, miután az utolsó angol is elhagyta a várost. Rögtön elfoglalták a városkáját, a postahivatalokat és az állomásokat. A postakapitányt elfoglalták és a belga, francia és angol lobogók helyett a németet tűzték ki. Proklamációt tettek közzé, amelyben mindenkit megadták azt a jogot, hogy aki akar, hétfőn és kedden elhagyhatja a várost, később nem adnak engedélyt a távozásra. Sok száz belga elhagyta a várost.

A belgák végső erőfeszítése.

Rotterdam, okt. 15.

Gent és Brücke között a belgák főerőbontották a hidakat. Somorlenben kemény ütközet folynak a németek és az angol belga utóvéd között.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Október 16. Péntek. Róm. káth. Gallusz. ap. Protestáns Gallusz ap. Görög-örök Október 3. Aerop. Dén. Nap kel 6 óra 18 perokor nyugszik 5 óra 12 perokor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozás és elvélve, inkább csak délen megkeleten, csapadékkal. Sürgönyprognozis: hűvös, délen, keleten elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 10 fok C.

Tanyai istentisztelet. Tudatom a tanyai hívekkel, hogy folyó hó 18-án vasárnap délelőtti 9 órakor a hatronyosai iskolában tartok istentiszteletet. A ri Antal külterületi kóthátó.

Türellemmel kell várni a katonák levelét. Nap-nap után hallunk panaszt, hogy bevonult katonáktól levél nem érkezik hosszú idő óta. Ennek az volt az oka, hogy közel 150 000 fős hadsereg Przemysibe volt zárva és így a vár osromlása folytán értesítést küldeni sem lehetett. Csak az utolsó napokban egy bátor aviatikus repült be a bezárt várba, ahonnan egy csomó levelet hozott el. Most már valószínű, hogy mindenki rövidesen kap értesítést. Természetesen azok akik hadifogságba kerültek, azok nem igen irhattak.

Tanoncok felmentése az iskolázás alól. A miniszter intézkedett arról, hogy olyan tanoncokat, akiknek gazdája háborúba ment, vagy ahonnan több segédet elvitték katonai kötelezettséget teljesí-

teni, a tanonciskolai igazgatóság a maga hatáskörében felmentheti az iskola látogatása alól. A kersekedelmi miniszternek ezt az intézkedését a tanonciarók figyelmébe ajánljuk.

A katonák csomagszállítására. A tábori postaforgalomban a csomagok feladását bizonytalan ideig megszüntették. Alkalmat kívánván adni a közönségnek arra, hogy kisebb tárgyakat a katonáknak elküldhessenek, a makói postafőnökség felhívja a figyelmet arra, hogy áruhátról 350 gramm súlyhatárig, kisebb ruzázól és nem romló élelmi cikkek (érmelgő, kócska, csokoládé cukorka és cigaretták) küldhetnek a harcoló sereghez is a katonáknak. Ezek a küldemények azonban rendszeres postai bérmentesítéssel kötelezettség alá esnek.

Halálzás. Horváth Eadre kőműves mester ma reggel negyed nyolc órakor rövid szenvedés után elhunyt. Temetés holnap délután három órakor lesz a Fekete utcai gyászházban.

A hadbavonult gimnazisták kedvezménye. A vallás és közoktatásügyi miniszter máj. augusztusban megengedte, hogy a június havi érettségi vizsgálaton egy évre visszavetett tanulók, amennyiben bevonultak és e célra szabadságot kaptak, már szeptemberben álljanak ismétlési érettségi vizsgálat alá; a most kiadott újabb rendelet a kedvezményt kiterjeszti a szeptemberi póterettségi vizsgálaton egy évre visszavetett és harcba vonuló tanulóira is. Az ilyenek ugyanis, ha tízenyolcadik évüket betöltötték és fegyveres katonai szolgálatra alkalmazásuk találtattak, a minisztertől engedélyt kapnak az ismétlési érettségi vizsgálatnak már decemberben való letételére. A közpiskolák legfelsőbb osztályaiba járó és szülei engedélyével hadbavonult tanulók azt a kedvezményt kapják, hogy nem tekintik őket kiharadottnak s ha a harctérről visszatérnek, félbeszakított tanulmányaikat úgy folytathatják, hogy az évet nem fogják elveszíteni. Az ily tanulók az állami és királyi katolikus középiskolákban megmaradnak minden kedvezményük (tandijmentesség, ösztöndíjak stb.) élvezetében is.

Tisztelettel értesitem a szülőket és gyámokat, hogy az őszi táncanfolyamot október hó 20-án megkezdem. Beratkozni bármikor lehet Barcsay-utcai házamnál.

Tisztelettel:
Érdeky József,
ekl. táncanító.

POÓR ENDRE
Gyógyseresésként kapható Makón
VILMA-CRÉM
gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, ezelf, májfol, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztálanság ellen
Vilma hajpor, Vilma szappan és hajjító szer.
Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajjító 1 korona.
Ez az pipertozerek több kiállításos érmekkel lettek kiállítva.

A mai sorozás eredménye.

A Makón tartózkodó vidékiek sorozása.

Szegeden ma sorozták azon vidéki hadköteleseket, kik itt tartózkodnak Makón.

Ezek közül bennmaradtak:

Az I. korosztályból:

Ádám Jenő, Butor Simon, Balog Mihály, Buta Karácsony, Dombi Kálmán, Diamant József, Eisenberger Ernő, Farkas Sámuel, Fazekas János, Fehér András, Frankó János, Farkas Péter, Flimon Miklós, Goldstein Albert, Hegedűs Pál, Kábesz Lajos, Király István, Koprán Mátyas, Korom József, Kohn Márton, Leinkuise Miklós, Mrovszky András, Molnár Sándor, Mezei József, Miksi Mihály, Nagy Ferenc, Németh Ferenc, Siki András, Siklován Demeter, Szász Péter, Szabó János, Szivós János, Toltsch Tivadar, Tógyer Péter, Kodrasz Péter, Varga János, Váró István, Fodor János, Gonda Lajos.

A II. korosztályból.

Fodor József, Jákó Gyula, Kohn Jenő, Lelpniker Sándor, Vaszily Mihály, Vidra József, Koszina Péter.

A III. korosztályból.

Ardelán Péter, Jeka István, Jovanov Tódor, Koszta Tivadar, Pelle Izre, Scarnan Jenő, Szász György, Szerényi Pál, Vaszi Péter, Popp Ferenc, Bálint Nagy János, Farkas Sándor, Jovia Mihály, Lupac János, Vernich Mihály, Kónya János, Petreán Flórián, Nikodics Tira, Tompa János, Dopps András, Fazák Sebestyén, Raffai Sándor.

Princip nem bánja tettét.

A trónörökös párt gyilkosai.

Serajevó, okt. 15.

Másodnapja tárgyalják a szerajevói büntetőtörvényszéken a trónörökös párt merénylőinek büntetését. Tegnap Princip Gavrilo kihallgatására került a sor, akinek a golyója tudvalevőleg halálosan találta a trónörökösöt, Princip nem mutatott megbánást, csak azt az egyet sajnálta, hogy Hohenberg hercegnőt is megölte. Vallomásaiban egyébként arra törekszik, hogy a merénylet élelmi szerzői közül ne vádoljon senkit.

A tárgyalás második napján folytatták Gabrinovics kihallgatását. A vádlott Premuzics védő kérdésére azt válaszolta, hogy Ferenc Ferdinándról tula azt, hogy a trónörökös jó katolikus. De ez a körülmény nem volt döntő motívum elhatározásánál. Hallotta, hogy Ciganovics és Tankovics, a merénylet főmozgatói szabadkőművesek.

A szabadkőműveség fogalmát közelebbről meghatározni nem tudja. A merénylet alapja nála az a meggyőződés volt, hogy Ferenc Ferdinánd utjában állott a nagyszerű eszmének. A Narodna Obrana a szerbek egyesítését forradalom ntján, a Mlados nevű bukaresi diákegyesület pedig az Ausztria-Magyarországgal való háboru utján akarta elérni ezt a célt. Hohenberg hercegnőt nem akarta találni. Általában sajnálja, hogy a merényletbe bebozítottak és pedig a merénylet most látható rettenetes következményei miatt. Ha ezeket előre látta

volna, inkább önmagát tette volna tönkre a bombával. Egyetlen öröme az, hogy az ő merénylete nem sikerült.

Egészen másképp viselkedett Princip Gavriló, az ezután kihallgatott vádlott. Kijelenti, hogy nem sajnálja tettét, ő nem gonosztevő, mert csak a rossz elhárítására törekedett, Hohenberg hercegnőt nem akarta megölni. Ez csak véletlenül történt.

Négy évvel ezelőtt hagyta el a tuzlai gimnáziumot és azóta a belgrádi gimnáziumba járt. Abban a körben, amelyben itt mozgott, a szerb radikális nacionalista iránynak lett főhatalmú híve. Gyűlölte Ausztriát, mert csak rosszat várt a délszlávok részéről Ausztriától. Ezért határozta el Cabrinoviccsal és később Grahezszel egyetemben, hogy megöli Ferenc Ferdinánd trónörökösét, mert őt tartotta a szerb egyesülés eszméje és a délszlávoknak szerb fenhatóság alatti egyesítése legnagyobb ellenségének. Princip határozottan tagadja, hogy szabadkőműves lenne. Nézete szerint Szerbiának az a missziója, hogy Boszniát és Hercegovinát elszakítsa Ausztriától és így gondolkodik minden becsületes szerb. Ez az eszme és nem a szabadkőműves elvek készítették Principot arra, hogy a merényletet elkövesse.

Princip különben nagyjában nagyon rezerváltan viselkedik. A hozzáintézkelt kérdéseire többnyire megtagadja a választ, vagy pedig kiadó feleleteket ad. Az a törökös mutatkozik nála, hogy vallomással senkit se vádoljon. Ciganovicstól és Tankosicsot ismeri. A bombákat és a fegyvereket Ciganovics hozta és kijelentette, hogy a Browning-pisztolyokat Tankosics maga vette. Ciganovics Principnek szívesen dinárit adott. Princip és Grabec a belgrádi katonai lövőtér melletti erdőben gyakorolták magukat a céllovészásban. Amikor elváltak, Ciganovics a merénylőknek ajánlotta, hogy a merénylet után még egyszer megmagukat. Princip tényleg be is vette a csákányt a merénylet után, de kihányta.

A Narodna Obrana-ról csak annyit tud, hogy ennek az egyesületnek a célja Szerbiában a nemzeti önértékelés. A Narodna Obrana más céljairól nem tud semmit. Azt beismeri, hogy Ciganovics, aki régebben komitációsvezér volt, aki ajánlotta levelet adott fel Popovics őrnagyhoz. Ezt Tankosicshoz küldte a a boszniai határrendőrségi kapitány segítségével jutott el Boszniába.

Princip arra törekedik, hogy ne vádolja azokat az embereket, akik céljaink elérésében kezükre jártak és átcsémpeszték őket a Drinán. Azt állítja, hogy ők nem tudták, hogy az őrszemélyek milyen szándékkal jöttek át Boszniába és hogy mit visznek magukkal. Princip azt is tagadja, hogy a szerb hivatalos körök bármiféle támogatásban részesítették az őrszemélyeket. De nem képes magyarázatot adni, hogy a fegyvereket a pénz milyen célra kapták? A Boszniába való utat, amelyet az őrszemélyek a Narodna Obrana biztosainak a segítségével tettek meg, maga Princip is egy kissé misztikusnak minősíti.

Azt beismeri Princip, hogy Ilicsnek Belgrádból május elsén azt írta, hogy a trónörökös ellen Szerbiában merényletet fognak elkövetni és hogy ő be fogja szerezni a fegyvereket Ilics pedig igyekezzen Szerajevóban meggyerni ennek az eszmének társait.

Cabrinovics és Princip között nézeteltérés támadt arra az időpontra vonatkozólag, hogy mikor támadt bennük a merénylet elkövetésének eszméje. Cabrinovics, mint eddig, úgy most is azt állítja, hogy ő az említett lapszelvény megküldése óta gondolt a merényletre és hogy csak ezután beszélt Princippal a merényletről. Princip ellenben azt állítja, hogy a merényletre már előbb gondolt és csak Cabrinoviccsal léptek érintkezésbe az előbb említett időponttól kezdve.

Levél a táborból.

Egy nagylaki szigorló orvos írása.

Érdekes levél érkezett ma a „Makói Független Ujság” szerkesztőségének. Írója B. J. nagylaki születésű szigorló orvos, akit Ma kóhoz erős kötelek fűznek; nyolc évig járt itt a gimnáziumba. A levél Szerbiából jött és csapatalak előnyomulásáról ezeket írja:

— Mélyen benn vagyunk szerb földön és biztosan haladunk előre, most ugyan kissé lassabban, míg a sserbetet még 1908-ban készített földzsekeiből, betonozott lövészárkokból kifizűstöljük.

Néhány eleven, kedves részletet közlök élményeiből, amelyek alább következnek:

— Boszniában történt az átkelés előtti napokban. A folytonos risskásalevest meglehetősen untuk. Cugszfűrer A. szegedi hivatalnok ennek okából egy délután rekviráló utra indult Szép eredménnyel tért vissza, mert mindnyájunk ósziante örömeére kabátja alól egy báránykát és két kacsát hozott ki. A paprikás éppen a megvalósulás felé rotyogott, amikor megjelent a megkérőített bosnyák és panaszot tett a kapitánynál. Szó ami szó, a cugszfűrer hat órára kikötöttet és szigorú erkölcsi prédikációt kapott. A paprikás este azért csak elfogyott és A. ur erősen fogadkozott, hogy becsületét hamarosan fehérré korrikálja.

— Néhány nap múlva áthajóztunk a Drinán, rohamra mentünk egy kucorikásban. Itt A. cugszfűrer egyenlőt egy szerb őrnagyot, három komitációs pedig a pushatuzsal leütött. Sapkáját az őrnagy piros szalagos, korok sápkájával cserélte föl s így tért vissza századjaához.

Még aznap őrmester lett.

A második átkelésnél történt a Drinaparton. Irtószatos gránát-, srappell- és golyótüzből ladikáztunk át Szerbiába és egy cserdön kellett átvágnunk, hogy a szerbekkel találkozhassunk. Nekünk persze a vesződelem csak fokozza a harokkedvünket, míg a velünk levő más nemzetiségű ezred tagjait ugyancsak biztatni kellett. Epp ezért a rezervista kadét egy mozdulatlanul álsó sóst alakra így formédt rá:

— Sie Schweinehard! Gehn Sie nicht worwärts? — És kardjával vévighuzott rajta.

Ahogy az alak megmozdult, a kadét megrökönyödve látta, hogy a generálisát fenytette meg. Semmi baja nem lett, sőt a generális, S. gróf, kitűnő magatartásáért kitüntetésre ajánlotta.

— A szerbeknek nagyon sokfajta fegyverük van. Ezek mind másképpen szólnak és amikor lövöldözés van, a hangjuk után osztiályozunk. A Mauser puská nagyot puffan és golyója szíjj hangot ad. Vannak olyan golyók, amelyek éles tütyött hallatnak. Igen magasban repülnek és peroszög halljuk őket. Más golyó robban és ha földet ér, nagy lyukat ás. Idomtalan ólomlövegeket is használnak, melyek retentő nagyot pukánsk és a levegőben valóságos sálo-kavarnak föl. Ezeket komitációs teleberatunk küldik. A srappell-jeik közül nagyon sok nem robban föl. Sokszor a nagy srappel hüvely egyenlety vesztve nem surran tova a levegőben, hanem lukdácsolva egészen külsős hangot ad. Ilyenkor a baka ezt mondja: „Berugott a srappel”. Így mindennap koncertet hallgattunk.

— Most a mi lövészárkaink alig vannak négyszáz lépésnyire a szer-

bekhez. Tegnap a deckungjainkat tejeztük, mert esik az eső, no meg a srappellek is szaporán hullanak. Nem volt megfelelő faanyag a közelben, egy infanterista előre ment hát és egy elhagyott szerb deckung telejéről lerángált egy kerítésdarabot és ballagott vele vissza.

— A szerbek észrevették persze és lövöldözni kezdtek. Ez megáll és visszahúz. Mikor elfütyültek mellette a golyók, hadonászni kezd a kezével és odakiabál nekik:

— Eáller! (Fehler — hiba.)

Aztán veszi a puskáját és visszalök. Egy komitációs lebukik.

— E' mán treffer vót!

REGÉNY

Egy világváros rejtelmei.

(631)

85. fejezet.

Herceg és komédiás.

A képviselő és ügyvéd belépett. — Kivánnak az urak? kérdé az öreg herceg udvariasan.

— Vilmos herceg urat kereszük, felelte az ügyvéd. Palotájában azt mondták, hogy itt találjuk.

— Igen, itt vagyok, szólalt meg Vilmos herceg az egyik ablakmélyedésből, hova az urak jöttekor visszahuzódott. Mit kívánnak az urak?

— Pietro Soderini művész ur megbízottal vagyunk. Reménytelen kőanyan megérjük egymást?

— Ah, ugy! Őök vállalkoztak a szomorú szerpre?

— Kötelesség teljesítésére vállalkoztunk, herceg, jegyezte meg a képviselő olyan hangon, melyből a rendentelítés tisztán kiérzett.

— Foglaltanak helyet uraim, szólott az öreg herceg. Mitán pedig látom, hogy réám azütség mécs, ajánlom megamat. Isten ósokkal, uraim.

A két ur udvariasan meghajolt.

Az öreg herceg kifelé indult. Az ajtó előtt azonban megállott, visszafordult és kemény, szigorú hangon rászólt a fiára:

— Reménytelen tudni fogod kötelességedet? A sértés súlyos, a párba feltételeinek szigorúknak kell lenni.

Vilmos herceg összefont karokkal és sótt tekintettel állott a terem közepén.

Atyja szavait nem látszott hallani. Legalább úgy lelt, mintha nem hallotta volna.

Midőn aztán a két urral egyedül maradt, a kibírásra így felelt:

— A polgármestert és Giovannai Balducci testőrkapitányt fogom segítségimál felkérni. A lapiták meg az urak együttesen a párba feltételeit.

De megjegyzem, hogy római főnemes nem szokott komédiásokkal párba vinni, különösen akkor nem, midőn nem a főnemes sértett. Az ősdé kényszerítésnek engedek, majd ha elmúlik Rómában az „Aranyhalacska”, őnök is, a sajtó is, de még a lakosság is belátja, hogy nagy hírtelenkedéssel ítéltek eljárásom feletti.

— Herceg ur, mi nem azért vagyunk itt, hogy gondolkodásunk feletti kritikáját kérjük. A kérdés

ez: Pietro Soderininek hajlandó-e elégtételt adni, vagy nem?

— Segédemet már megneveztem és ezzel jeleztem szándékomat, habár a sértett föl én vagyok, mondá Vilmos herceg gögösen.

— A herceg ur segédeinek értesítését várni fogjuk a találkozás miatt, mondá az ügyvéd.

— Kérem.

A két ur távozott.

Vilmos herceg dühösen járkált a teremben.

Ajkait harapdálta, a haját tépte, az öklével bele-bele hadonászott a levegőbe.

— Ördögadta komédiása, sziszegte fogal közt. Képviselő, ügyvédek teszik magukév az ügyét.

Milyen súlyedése az erkölcsöknek, milyen elvateműltésége a római nemeseeknek!

— Ah, de vivai, löni jól tudok! — Halálra sebesítem a nyomorultat!

— Szíven lövöm, terítsék ki, snyítsák ki a felünni vágyó lovarművész urat.

Az öreg herceg visszajött.

— Nos? kérdé.

— Mit nos?

Párbeszöunk!

A Morello familia évkönyvébe büszkén beírhatta aytám: Vilmos flam megverekeedett egy vándorkomédiással, mert megsértette az „Aranyhalacska” nevű cirkuztáncosnő szeretőmet.

Hahaha! Hahaha! D'csó familia!

Boszusz kacagással rohant ki az ajtón.

Apa hiába fenyegette, hiába hívta őt vissza, nem állott meg, le a lépcsőn a hajtatóit segédeit felkeresni.

Ugyanekkor a római „Genua” szálloda vendégszobájában a következő jelenet játszódott le:

(Folyt. köv.)

Haszonbérbe kiadó

az ó bébai határban Makótól egy óra járásra a Zeidler-féle földből

27 kat. hold föld,

akár egy tagban, akár részletekben, kedvező fizetési feltételek mellett gabona vagy hagyma termelés alá. Hagymatermesés alatt ezen föld még nem volt. Értekezni lehet: Dr. Hoiler György ügyvéd, Dossaffy-tér 7. és 10. sz. a.

Kiadó hagymaföld

zöldség, gabona és lucernának

Iritz Miksánál.

Egy szobás

garzon lakás

előszobával, vilanyvilágítással,

kis verandával KIADÓ.

Cim a kiadóhivatalban.

Friss must kapható:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Legjobb

asztali- és gyógyborok

Iritz Sámuel özv. cégnél

kaphatók.

Makulatur-papír

kiadóhivatalokban jutányos áron kapható.

A Zeitler-gőzmalomban

szénsalak kapható.

A durvább szénsalak ára kicsinként 2 korona, finomabb 3 " "

Herés árpa szalma, polyva

kiszálonként és ölenként eladó közel a városhoz

IRITZ MIKSÁNÁL.

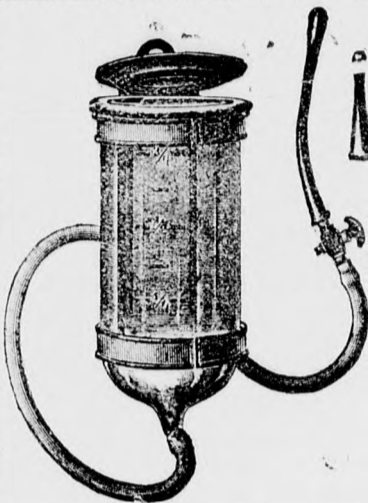
Kiadó ház.

Rákóczi-utca 29. szám alatti ház, mely áll 2 szoba, konyha, előszoba és több melléképületből, több évre használatra kiadó. — Az udvarban árnyékos virágágyások vannak. — Bővebb felvilágosítás fenül szám alatti vasárnapokon, vagy Nagy Gy. Péter Hunyadi utca 11. szám alatti lakásán.

Kiadó föld.

Déli tanyai földem, apróbb parcellákként is, vetemény-termelésre, használatra kiadó. Bérleti szabályok jeleníthatók nálam — vagy folyó hó 18 án délelőtt 11 óráig a R.f. Egyház gondnoki hivatalában.

Nagy Károly
ref. lelkész.

Gummi óvszerek

a legbiztosabb vegytiszta francia, angol és amerikai gyártmányú különlegességek. Gummi hólyag 12 drb finom minta, kisebb 2 K. 12 drb finom minta, nagy 2.40 K. „Olla” különlegességek urak részére. (Condom) Roule nak is nevesik Prima tucatja 4 K. Extrafinom tucatja 6 K. Superfinom tucatja 8 K. Mintagyűjtemény cölösörű óvszerkészítésben 12 drb 4 K. 25 drb 8 K. Sérvkötő angol acélrugóval, drbja 4, 6 és 10 K. Suspensor (heretartó) drbja 50 fill. 2 K., 1 K. 60 fill és 2 K. Dianaöv (havibaj ellen) 6 drb betéttel, drbja 5 és 7 K. Irrigátor teljesen felszerelve 3 K. 60 fill., 4 és 5 K. Uterus spraynői különlegesség 10 K.

PESSARIUM OCTUSIV (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig.

Tejes szavatosság a meg nem felelők kicserélésére.

CSIIAG DROGÉRIA
Makó, főtér.

x x x Telefon-szám 133. x x x

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

granit sirkövek ::

25 %-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirköveket

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szegedi-utca, saját ház.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

... KÖNYVNYOMDA ...

: LAPKIADÓ VÁLLALAT :

Elvállal:

Eljegyzési kártyák,
Meghívók,
Üzleti könyvek,
Számlák,
Levélpapírok,
Borítékok,
Névjegyek,
Könyvek, folyóiratok,
Gyászlapok és
Falragaszok előállítását.

A
MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
a vármegye legelterjedtebb
x x x x napilapja. x x x x

ELŐFIZETÉSI ÁRA :

Helyben, házhoz hozva:
Egész évre . . . 7 korona.
Fél " . . . 3 K. 50 F.
Egy hónap 60 fill.

Vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 14 kor.
Fél " . . . 7 " .
Negyed " . . . 3 50 f.
Egy hónap 1 kor. 20 fill.

Hirdetéseket felvesz a
o o o kiadóhivatal o o o

◀●●●●●▶
Telefon szám 124.

◀●●●●●▶

◀●●●●●▶
Telefon szám 124.

◀●●●●●▶